Introducció als aspectes legals del programari lliure

Malcolm Bain
Manuel Gallego
Manuel Martínez Ribas
Judit Rius

P08/M2014/00342

UOC
Universitat Oberta de Catalunya
www.uoc.edu

Índex

Introducció 5

Objectius 6

1. La llibertat del programari 7

2. Programari lliure i programari obert: el mateix 9
2.1. L'FSF i la GPL 9
2.2. L'OSI i el programari *open source* ('de codi obert') 10

3. Les llicències de programari lliure 13

4. El model de programari lliure 16
4.1. La teoria de la gènesi social del coneixement 16
4.2. Més difusió 16
4.3. Uns altres arguments 17

5. Terminologia 18

Introducció

En aquest mòdul ens introduirem en el nucli d'estudi d'aquesta assignatura, la identificació i la gestió dels aspectes legals del programari lliure. Primer, analitzarem el que significa des d'una perspectiva legal el terme *lliure*, tants cops repetit. A continuació, comentarem el moviment del programari lliure i del programari obert i les seves diferències al·legades, i seguirem amb una breu introducció a les llicències d'ús de programari lliure. Després, comentarem des de la perspectiva legal els arguments donats per defensar el moviment lliure.

Com que aquesta és una unitat introductòria, el nostre únic objectiu és situar l'estudiant en el contingut i la terminologia del curs que comencem, fet pel qual en la majoria de temes remetrem a les unitats posteriors per al seu desenvolupament.

Objectius

Els objectius d'aquesta unitat són els següents:

1. Introduir l'estudiant en els aspectes legals i d'explotació del programari lliure, il·lustrar-lo sobre la importància dels aspectes legals per al desenvolupament, l'explotació i l'ús de programari lliure, i situar aquests aspectes legals dins del context tecnològic, comercial i polític.

2. Presentar les iniciatives de programari lliure i programari obert, el seu origen històric i els principals arguments de desacord.

3. Classificar les llicències de programari lliure que s'estudiaran, bàsicament per introduir l'estudiant en la terminologia i els conceptes més rellevants.

4. Comentar des d'una perspectiva legal els principals arguments que utilitza la comunitat del programari lliure per defensar-ne la utilització.

5. Unificar la terminologia i els conceptes més importants d'aquest curs.

1. La llibertat del programari

La paraula *lliure* (*free*) en anglès té dos sentits: 'llibertat' i 'gratuïtat'. És per això que cal aclarir des d'aquest moment que l'ús del terme *free* relatiu al programari no implica que el titular o el proveïdor del programari l'atorgui o que el distribueixi de manera gratuïta (encara que ho pot fer).

El terme *free* es refereix al fet que el programari es distribueix sota una llicència que permet als usuaris aprofitar-lo lliurement.

Pel que fa a la contraprestació econòmica per a la distribució de programari lliure, veurem que la majoria de les llicències permeten al distribuïdor imposar el preu que vulgui.

El terme *free*

Les llicències de tipus BSD autoritzen a privatitzar el codi i, per tant, a vendre'l com un producte comercial. La General Public License (GPL) permet explícitament cobrar per la distribució (clàusula 1). El preu està limitat únicament per les regles del mercat: com l'usuari podrà publicar el codi font a Internet o dur a terme qualsevol altra forma de distribució gratuïta, qualsevol tercer podrà obtenir-ne una còpia sense pagar.

Tot i que, com veurem en l'apartat següent, el moviment del programari lliure tingui diferents branques, el que unifica tots els models de desenvolupament i tots els tipus de llicències són les **llibertats** els desenvolupadors de programari lliure volen que adquireixin els usuaris. Aquestes llibertats foren declarades per la Free Software Foundation (FSF) de la manera següent:

- **Llibertat 0:** la llibertat d'executar i usar el programari per a qualsevol propòsit.
- **Llibertat 1:** la llibertat d'estudiar el programa i d'adaptar-lo a les seves necessitats.
- **Llibertat 2:** la llibertat de distribuir-ne còpies.
- **Llibertat 3:** la llibertat de modificar el programa i d'alliberar les modificacions al públic.

Per a gaudir d'aquestes llibertats, en especial l'1 i la 3, l'usuari necessita disposar del codi font del programa. Per tant, serà imprescindible que les llicències de programari lliure continguin, efectivament, el compromís del titular-autor de proporcionar el codi font als usuaris o, almenys, de posar-lo a la seva disposició.

És la llicència de distribució del programari que determina les llibertats (o millor dit, els drets) que té l'usuari. No obstant això, les quatre llibertats poden ser implementades de diverses maneres en les llicències de programari lliure. Tant la BSD com la GPL ofereixen aquestes llibertats i drets, però de maneres molt diferents, com veurem a continuació i en detall en el mòdul 6.

La importància d'aquesta definició és doble. D'una banda, tota la comunitat hi està d'acord i la respecta. De l'altra, des de la perspectiva legal, és una eina d'anàlisi unificadora de les llicències de programari lliure: separa el que és lliure del que no ho és.

2. Programari lliure i programari obert: el mateix

El 1998 hi va haver una certa escissió conceptual en el moviment de programari lliure que en realitat fou la concreció d'una divisió que es produïa des del principi dels anys noranta. Aquesta divisió va donar lloc a la creació de l'*Open Source Initiative*, OSI ('iniciativa de programari amb fonts obertes'), que va establir *l'open source definition*, OSD ('definició de programari amb fonts obertes'). A continuació, comentarem breument aquesta evolució historicofilosòfica dins del moviment del programari lliure.

2.1. L'FSF i la GPL

Tot i que trobem un antecedent a la Universitat de Berkeley i en la llicència BSD que estudiarem més endavant, per a molts, els iniciadors del moviment del programari lliure, al començament del 1984, són Richard Stallman i el Free Software Foundation.

Richard Stallman, que en aquella època treballava en l'AI Lab del MIT, abandonà la seva feina per començar el projecte GNU (acrònim de 'GNU No és Unix') i fundà la Free Software Foundation per aconseguir fons i una estructura més formal per al desenvolupament i la protecció del programari lliure. Richard Stallman establí els fonaments ètics del programari lliure en documents com "*The GNU Manifesto*" i "*Why Software Should Not Have Owners*".

Web recomanada

Podeu veure:
- www.gnu.org
- www.fsf.org

Des del principi del projecte GNU, Richard Stallman estava preocupat per les llibertats que tindrien els usuaris del programari creat. Estava interessat en el fet que no solament aquells que rebessin els programes directament del projecte GNU, sinó qualsevol que el rebés després de qualsevol nombre de redistribucions, pogués continuar gaudint dels mateixos drets (modificació, redistribució, etc.).

> Un objectiu fonamental per a R. Stallman i l'FSF és garantir la llibertat d'ús del programari (en el sentit que l'usuari gaudeixi de les quatre llibertats esmentades) i mantenir aquesta llibertat en relació amb obres derivades de programari originalment lliure.

Per a aconseguir aquest objectiu, R. Stallman va escriure la General Public License (GPL) com a base per assegurar la llibertat de **tots** els usuaris del programari lliure en qualsevol moment. La GPL va més enllà de garantir les quatre llibertats bàsiques, i inclou termes que obliguen a utilitzar la mateixa llicència

(la GPL) a l'hora de redistribuir tant el programari original com qualsevol obra derivada d'aquest (i potencialment qualsevol altra obra que l'integri) i a oferir accés al codi font. És a dir,

a) no es permet als redistribuïdors afegir a la seva llicència restriccions addicionals (a les de la llicència GPL original) i,

b) en general, han d'acompanyar qualsevol binari amb el seu corresponent codi font.

Aquesta condició particular, que es coneix com a *copyleft*, estableix la impossibilitat legal de "capturar" el programari lliure i privatitzar-lo –és a dir, distribuir-lo sota llicència no lliure. Per tant, el *pool*, o quantitat de programari amb *copyleft* disponible per a tots, no pot fer més que augmentar a mesura que els desenvolupadors creïn aplicacions noves sobre la base del programari distribuït sota llicència amb *copyleft*. La GPL, per tant, és una llicència lliure amb *copyleft*.

Aquest concepte de *copyleft* ha tingut un èxit fenomenal dins del sector i l'FSF és la institució per excel·lència que defensa els valors i l'ètica del moviment de programari lliure. El 2006-2007 l'FSF va tornar a considerar la GPL, ja en la seva versió 2, davant dels canvis tecnològics i legals i va presentar a la comunitat el seu esborrany per a una nova versió de la GPL (la GPLv3). El procés de redacció de la llicència nova, fins a la seva aprovació final el juny de 2007, va ser llarg i complicat, i va implicar actors (*stakeholders*) tan diversos com les empreses multinacionals, el sector acadèmic, la comunitat de desenvolupadors individuals i l'administració pública. Comentarem en profunditat la GPLv3 en el mòdul 6.

Destaquem que el moviment *free software* de l'FSF és, fonamentalment, un moviment filosòfic, ètic i polític –no es tracta d'una organització tecnològica o projecte de programari lliure (això seria el projecte GNU, el projecte més proper a l'FSF).

Programari lliure de "propietari" o "privatiu"

Distingim programari "lliure" de "propietari" o "privatiu". Tanmateix, cap dels dos termes no és realment correcte. Tot programari té propietari (tant lliure com no lliure) i una llicència no lliure no "priva" l'usuari d'una cosa que podria haver tingut abans. Com acabem d'explicar, els drets d'ús d'un programari són originàriament de l'autor/titular i és només amb una llicència que un tercer pot utilitzar un programa. L'expressió més correcta seria *no lliure*, però no té acceptació al sector.

2.2. L'OSI i el programari *open source* ('de codi obert')

Per a alguns, el terme *open source* és una modalitat del programari lliure; per a uns altres és un terme general que engloba tot el programari lliure; per a uns altres és una perillosa desviació dels conceptes originals del programari lliure per aconseguir comercialitzar-lo més.

El projecte *Open Source* va sorgir d'una reunió estratègica mantinguda el febrer de 1998 a Palo Alto, Califòrnia, per reaccionar davant del pla de Netscape Inc. d'alliberar el codi font del seu navegador, Netscape Navigator. Entre els presents estaven Eric Raymond, Bruce Perens (líder del grup Debian), John "Maddog" Hall (de l'organització Linux International) i Sam Ockman (representant del grup d'usuaris de Linux de Silicon Valley).

Aquestes persones van comprendre que, amb aquesta iniciativa que promulgava una empresa comercial, es podia abandonar l'actitud conflictiva que en certa manera s'havia associat amb el programari lliure en el passat i intentar oferir una perspectiva sobre el programari lliure més pragmàtica i orientada al món empresarial: reconciliar les llibertats bàsiques del programari lliure amb les necessitats comercials de les empreses implicades en la creació, la distribució i l'ús de programari lliure. Es va considerar oportú, per tant, establir una iniciativa per emparar llicències lliures però sense necessàriament tenir *copyleft*.

Web recomanada

Podeu veure "La catedral i el basar" en:

http://www.opensource.org/halloween

Per reforçar aquesta iniciativa, els seus defensors també van establir l'ús de l'expressió *open source software* ('de fonts obertes' o 'de codi obert'?, amb l'acrònim OSS), per a, d'una banda, diferenciar-se del terme *free software* (general però equivocadament relacionat amb el programari de *copyleft* de l'FSF) i, de l'altra, evitar l'ús de la paraula *free*, i no tenir així connotacions de gratuïtat.

Free Software

És interessant assenyalar que actualment aquests objectius no es compleixen del tot, en primer lloc, perquè es continua usant majoritàriament l'expressió *free software* (i en català, *programari lliure* en lloc *d'obert*), i segon, perquè hi ha encara molta confusió relativa a la llibertat i la gratuïtat del programari lliure.

La classificació com a programari *open source* requereix el compliment de les llibertats fonamentals (còpia, modificació, distribució, accés a codi font), però no necessàriament les obligacions de *copyleft*, ja que considera que la distribució posterior d'obres modificades ha de romandre flexible, i que no s'ha d'exigir, com fa la GPL, la garantia que la distribució posterior sigui lliure. Hi ha ara unes setanta llicències aprovades per l'OSI, que inclouen, per descomptat, la GPL i l'LGPL, i unes altres llicències que comentarem en el mòduls 6 i 7.

Web recomanada

Comentarem detalladament l'OSD en el mòdul 6. Per a més informació, podeu veure:

http://www.opensource.org/docs/definition.php

OSD

L'OSD sorgeix de les directrius Debian de programari lliure ("*Debian Free Software Guidelines*", DFSG), adaptades el 1998 bàsicament per l'eliminació de les referències a Debian. En efecte, la definició de programari obert en les DFSG era prou àmplia per incloure les llicències de tipus BSD, la GPL i la seva germana l'LGPL, i altres com la del MIT/X i l'Apache. Per tant, els seus requeriments van ser adoptats per l'OSI com a les pautes generals que tota llicència oberta havia de complir.

A més, l'OSI ha elaborat una marca de certificació, l'OSI Certified, que és una manera clara d'indicar que una llicència compleix amb l'OSD. La marca val també per a diferenciar el terme general *open source*, que no té un ús prou definit per garantir aquesta conformitat.

Es va argumentar que en establir estàndards d'aquesta manera, la definició permetria a desenvolupadors, usuaris, organitzacions comercials i a l'administració pública entendre millor el moviment de programari lliure, respectar més els seus principis, i, per què no, trobar nous models de negoci que n'asseguressin el futur.

Vegeu també

Tots aquests temes es desenvoluparan amb més profunditat en el mòdul 6.

3. Les llicències de programari lliure

Tant l'FSF, com l'OSI implementen la seva filosofia i/o estratègia mitjançant una eina de treball que és de naturalesa legal: la **llicència de programari lliure**. L'FSF per la publicació de les llicències GPL i LGPL, i ara la llicència Affero GPL (AGPL, específicament dissenyada per a programari distribuït com a servei (SaaS) o prestació de serveis remots de tipus ASP). L'OSI, per la catalogació i la classificació de les diverses llicències lliures de més o menys ús per part de la comunitat, publicades en el seu lloc web: www.opensource.org.

Per què? Perquè la llicència és l'únic element que realment distingeix un programari lliure d'un programari de propietat, no lliure o privatiu.

Veurem en el mòdul 2 que la legislació sobre els drets d'autor concedeix en exclusiva al titular del programari el dret a realitzar o autoritzar a tercers la reproducció (instal·lar i executar), la còpia, la modificació i distribució del programari. Per tant, perquè un usuari pugui beneficiar-se de les llibertats del programari, necessita el permís explícit del titular d'aquests drets: altrament, s'entendria que utilitza el programari de manera il·legítima.

Després veurem en els mòduls 4 i 5, que la llicència "d'ús" de programari és, per tant, l'instrument legal que autoritza els usuaris del programari a realitzar aquests actes reservats per llei: l'instrument que "allibera" l'usuari de la posició per defecte que és la prohibició d'explotació del programari. Una obra sense llicència és una obra que no es pot "usar". D'altra banda, la llicència permet a l'autor reservar-se els drets que no es cedeixen i imposar i atorgar a l'usuari unes altres obligacions i uns altres drets no necessàriament vinculats amb el dret d'autor (confidencialitat, limitacions de garanties, etc.).

Els **drets** (o "llibertats") dels quals han de gaudir els usuaris de programari es plasmen, doncs, en la llicència de distribució del programari. La diferència entre les llicències de programari lliure i les de programari no lliure rau en els drets i les obligacions especificats en l'esmentada llicència. Aquells atorgats per les llicències de programari lliure ("llicències lliures") solen ser oposats directament als atorgats i reservats per les llicències no lliures de programari (llicències no lliures,"propietàries" o "privatives"), sobretot quant a l'ús, la distribució i la modificació del programari.

Un cop diferenciades les llicències de programari no lliure de les llicències de programari lliure, és important destacar que **no totes les llicències de programari lliure són iguals**. El ventall de possibilitats va des d'unes exigències mínimes (en les llicències de tipus BSD), que obliguen únicament a mantenir l'avís d'autoria i la negació de garanties i de responsabilitat (*disclaimer*), fins al "màxim" (en cert sentit) de la clàusula *copyleft* de la GPL, que obliga l'usuari a distribuir qualsevol modificació i obra derivada sota la mateixa llicència GPL. En el mòdul 6 i 7 comentarem amb més detall les diverses maneres de concedir aquests drets i d'imposar algunes restriccions.

Reflexió

A causa de l'obligació de distribuir de manera lliure qualsevol obra modificada o derivada, s'ha dit que "la GPL és menys lliure" que altres llicències obertes. L'FSF rebutja aquesta qualificació, ja que argumenta que, per contra, la llicència GPL és més lliure perquè garanteix més llibertat per a l'usuari final. Cal matisar:

- La BSD, per exemple, atorga més llibertat als desenvolupadors, perquè aquests poden incorporar i distribuir implementacions de "codi BSD" sota ambdues llicències, lliures i propietàries.
- La GPL transmet més llibertat als usuaris finals, perquè aquests sempre rebran aplicacions amb codi font obert i una llicència lliure.

Breument (perquè tornarem a veure aquests aspectes detalladament en el mòdul 6), podem classificar les llicències lliures en tres categories: les **llicències permissives**, les llicències lliures amb ***copyleft robust*** i les llicències lliures amb ***copyleft suau*** o "híbrides".

a) Les llicències lliures permissives (o "acadèmiques")

La llicència *Berkeley Software Distribution* (BSD) és potser la versió més simple de totes les llicències lliures, i és també la primera llicència lliure creada. Atorga tots els drets d'explotació i obliga únicament a mantenir els avisos d'autoria i els *disclaimers* de garanties i responsabilitats. Sorgeix de les distribucions de versions d'Unix de la Universitat de Califòrnia, Berkeley, en les dècades de 1970 i 1980. La filosofia que batega darrere d'aquesta llicència es troba en el fet que el codi és fruit de les investigacions i els treballs universitaris finançats pel Govern dels Estats Units (i els impostos del poble americà). Per tant, ha de ser d'accés lliure i ha de protegir el que aquí anomenaríem els "drets morals" dels autors per la simple obligació de mantenir els avisos d'autoria (*copyright notice*).

La BSD ha estat model de moltes llicències semblants, entre les quals esmentarem la llicència Apache i les llicències de la família X (X, XFree86, XOpen, X11).

b) Les llicències lliures amb *copyleft* robust

La General Public License (GPL) és el principal exponent del tipus de llicències *copyleft*. El seu objectiu és assegurar les quatre llibertats fonamentals del programari lliure, i també que les modificacions siguin distribuïts en les ma-

teixes condicions. Unes saltres inclouen la Common Public License d'IBM o la llicència Sleepycat. Les anomenem de *copyleft robust* perquè no permeten la seva integració en aplicacions més grans amb cap altre tipus de llicència.

c) Les llicències lliures amb *copyleft* suau

Són llicències que mantenen les obligacions de *copyleft* per al nucli del programa distribuït, però que, d'altra banda, permeten la seva integració en obres amb altres llicències. Pensem en la llicència *Mozilla Public License* (MPL), *Lesser GPL* (l'LGPL), l'*Open Source License* (OSL) o la *Common Development and Distribution License* (CDDL).

4. El model de programari lliure

El moviment del programari lliure utilitza diversos arguments per defensar la seva postura, i és important considerar que aquests arguments tenen arrels fonamentals o impactes legals. Per entendre una mica millor la iniciativa del programari lliure, considerem adequat comentar breument aquests arguments.

4.1. La teoria de la gènesi social del coneixement

El primer argument utilitzat pels defensors del programari lliure és filosoficoideològic. El principi bàsic és que el coneixement com a tal no pertany a ningú, ja que qualsevol coneixement prové d'uns coneixements anteriors i és una còpia en major o menor mesura d'unes altres idees. Pensem en les "espatlles de gegant" de Newton.

En altres paraules, ningú no té idees que no hagin estat directament o indirectament influïdes per les relacions socials que manté en les comunitats de les quals forma part, i si la gènesi és social, l'ús ha de romandre social al seu torn. La funció principal de la generació de coneixement és millorar la societat i, per tant, arribar al màxim nombre de persones. Si considerem el programari com a coneixement, l'argumentació d'organitzacions com l'FSF sembla senzilla.

La conseqüència més directa d'aquesta filosofia de la gènesi social del coneixement des d'una perspectiva jurídica, és que la limitació de la còpia, ús o reproducció del programari no té sentit, doncs dificulta la generació de nou coneixement i no permet que compleixi el seu principal objectiu: revertir en la comunitat.

4.2. Més difusió

Hi ha una altra raó, que podríem considerar la raó "pragmàtica". Els defensors del programari lliure sostenen que distribuir una obra mitjançant una llicència lliure (en el sentit d'assegurar a l'usuari les quatre llibertats bàsiques) és la millor manera d'obtenir beneficis de la publicació de continguts quan no s'és un autor consagrat que pugui obtenir beneficis d'un *copyright* tancat.

L'argument és que els únics que realment guanyen amb el sistema de drets d'autor o *copyright* són els autors famosos i els mitjancers, és a dir, les editorials. La resta d'autors viuen del prestigi que els donen les seves obres, que els permeten deixar "serveis addicionals", com proporcionar manteniment o consultoria, o donar conferències, cursos, xerrades, escriure en diaris, etc.

Seguint aquest argument, per a la majoria d'autors, i amb l'objectiu d'augmentar el seu rendiment econòmic, allò realment important és que l'obra arribi al màxim nombre de persones. Així, la seva conclusió és que, per a un autor desconegut, el sistema de drets d'autor suposa una barrera per arribar al públic i obtenir beneficis de les seves creacions. Per contrarestar l'impacte del marc legal, cal distribuir les obres sota llicències lliures, de manera que s'asseguri una plena llibertat de redifusió.

Web recomanada

Hi ha un article molt aclaridor sobre el tema, escrit pel col·lectiu Wu Ming, que podeu llegir aquí:

http://www. wumingfounda tion.com/italiano/Giap/giap2_IV.html#copyright1

4.3. Uns altres arguments

Podem esmentar uns altres arguments usats pel moviment de programari lliure per defensar la seva postura, cadascun dels quals tenen un impacte o conseqüència legal:

- La major difusió de l'obra no només permet l'obtenció de beneficis, sinó que també **millora la seva qualitat** (correcció d'errors, enriquiment per comentaris, el fet de compartir diverses perspectives, etc.). Per a això, es requereix donar a l'usuari el dret de modificació i accés al codi font (si es tracta de programes). Això és la filosofia que hi ha darrere de la Viquipèdia, el *ranking* del qual en termes de qualitat és similar al de *l'Enciclopèdia britànica*, malgrat els orígens de vegades humils dels seus diversos contribuïdors.

- El model de programari lliure es basa en la participació de l'usuari no només en la identificació d'errors, sinó també en el moment del disseny i el desenvolupament. Per aconseguir-ho, cal distribuir les obres (per exemple, el programari) com a versions beta, amb la llibertat d'instal·lar, usar, provar i aportar una contribució al projecte o oferir-li "retroalimentació" (aquí intervenen la llicència i l'absència de garanties, ja que es tracta d'una versió Beta).

- El model de desenvolupament del programari lliure és més eficient: no cal reinventar cap roda, ja que les rodes –els components de programari, els textos, els gràfics, les icones o les fotos– estan disponibles per ser reutilitzades. Això és possible en un món digital, ja que el "consum" (l'ús) de l'objecte digital no implica o no requereix la "propietat" exclusiva de la cosa. De nou, això només es pot fer amb llicències que permetin el lliure ús (reproducció, distribució) en forma no exclusiva pels usuaris.

Veiem, per tant, que després dels principals arguments a favor del programari lliure (i els seus continguts) subjeuen diversos elements o aspectes que caracteritzem com a legals. Aquests aspectes són els que desenvoluparem al llarg dels capítols següents.

5. Terminologia

Qualsevol aproximació al tema del programari lliure implica trobar-se amb multitud de definicions i termes diferents. Per unificar criteris, en aquest apartat enumerarem alguns dels principals conceptes del curs i proposarem la definició que els autors utilitzarem quan ens hi referim.

Per **propietat intel·lectual, drets d'autor** o ***copyright,*** ens referirem al sistema de protecció de les creacions humanes originals, literàries, artístiques o científiques, entre les quals s'inclou el programari, i que reserva als seus titulars els drets de reproducció, transformació, distribució i comunicació pública (pujar a Internet). (Veure el mòdul 2 per a més detalls).

Per **propietat industrial** ens referim al sistema legal que protegeix l'ús o l'explotació de signes distintius que identifiquin productes o empreses (marques), de les invencions (patents) i de la informació confidencial amb valor econòmic (secrets industrials). (Veure el mòdul 3 per a més detalls).

La **llicència d'ús** és l'instrument legal (un contracte) que empra el titular d'un programari per atorgar permisos d'ús d'aquest programari a tercers, a canvi, o no, d'una remuneració econòmica. (Veure els mòduls 4 i 5 per a més detalls).

Quant a la nomenclatura relativa a les llicències de programari lliure en sentit ampli, usarem la terminologia següent:

- **Programari lliure i llicència lliure:** qualsevol llicència que respecti les quatre llibertats, i que permeti així la seva reproducció, distribució, modificació, i l'accés al seu codi font.

- **Programari obert i llicència oberta:** aquell programari que compleixi les directrius de la definició de *programari de codi obert* (OSD), en gran part "sinònima" de *lliure*, però amb una altra perspectiva (més comercial, més orientada a l'accés al codi font).

- **Programari *copyleft* i llicència amb *copyleft*:** aplicacions i llicències que es distribueixin amb una clàusula de *copyleft*, que pot ser robust (com la GPL) o suau (com l'LGPL o l'MPL).

- **Programari i llicència no-lliure, "propietària" o "privativa":** aquelles aplicacions distribuïdes sota llicències que no són lliures.